

AUTORITETI I KOMUNIKIMEVE ELEKTRONIKE DHE POSTARE

RREGULLORE NR.35, DATË 10.07.2015

**“RREGULLA PËR PËRDORIMIN E PËRBASHKËT TË FACILITETEVE DHE
ASETEVE TË RRJETEVE TË KOMUNIKIMEVE ELEKTRONIKE PUBLIKE”**

(MIRATUAR ME VKD NR. 2583, DATË 10.07.2015)

(NDRYSHUAR ME VKD NR.2615, DATE 10.09.2015)

Neni 1

Objekti

Këto rregulla përcaktojnë parimet, përgjegjësitë dhe procedurat për përdorimin e përbashkët të faciliteteve dhe aseteve të rrjeteve të komunikimeve elektronike publike (elementët pasivë) për sipërmarrjet e rrjeteve të komunikimeve publike elektronike, si dhe mënyrën për përcaktimin e tarifave dhe pagesave për këto shërbime, në përputhje me nenin 22 të Ligjit 9918, datë 19.05.2008, “Për Komunikimet Elektronike në Republikën e Shqipërisë”, *i ndryshuar* (Ligji 9918).

Neni 2

Terma dhe Përkufizime

Përveç sa parashikohet në nenin 3 të Ligjit “përkufizimet”, termat e mëposhtem do të kenë këto kuptime:

1. **Facilitete:** pjesë e infrastrukturës shoqëruese të komunikimeve elektronike, përfshin ndërtesën, pjesë të një ndërtese, apo mjediset e pavarura brenda një ndërtese ku janë instaluar pajisje të komunikimeve elektronike, si edhe elemente ndërtimore, të tilla si tubacione kabllore, shtylla, antena etj.
2. **Facilitetet shoqëruese:** janë ato shërbime shoqëruese, infrastruktura fizike dhe facilitete të tjera ose elemente të lidhura me një rrjet të komunikimeve elektronike dhe/ose një shërbim të komunikimeve elektronike, të cilat mundësojnë dhe/ose mbështesin ofrimin e shërbimeve nëpërmjet këtij rrjeti dhe/ose shërbimi ose kanë potencial për ta bërë këtë, e që përfshijnë, ndërmjet të tjerash, ndërtesat ose hyrjen në ndërtesa, kabllot e ndërtesave, antenat, kullat dhe ndërtime të tjera mbështetëse, kanalizime, tubacione, shtylla, puseta dhe kabinete.
3. **Tubacione të kabllave:** pjesë e infrastrukturës së rrjeteve të komunikimeve elektronike që përbëhen nga një rrjet i tubave nëntokësore të përbërë me materiale të përshtatshme, puseta dhe galeri tubacionesh, qëllimi i të cilave është instalimi dhe mbrojtja e kabllave të komunikimeve elektronike.
4. **Tuba (tubacione) kabllore në zona urbane:** tubacionet e instaluar në zona urbane si pjesë e rrjetit lokal.
5. **Tuba (tubacione) kabllore në zona ndërrurbane:** tubacionet e instaluar në zona ndërrurbane që lidhin distanca të gjata në rrugët kryesore të R.SH midis qyteteve/fshatrave
6. **Puseta:** dhoma nëntokësore me shumë qëllime të cilat janë të vendosura në vende të ndryshme ku tubacionet e kabllave kalojnë, kryqëzohen apo ndryshojnë drejtim dhe në afërsi të centraleve lokale;
7. **Shtyllat:** pjesë e infrastrukturës së rrjeteve të komunikimeve elektronike që përdoren për instalimin e infrastrukturës kabllore ajrore, për të lidhur distanca të gjata në rrugët kryesore të Republikës së Shqipërisë midis qyteteve /fshatrave

8. **Intenerar i tubacionit të kabllit:** një intenerar i projektuar apo ekzistues dhe një linje e pozicionuar gjeodizikisht i tubacioneve kabllore brenda korridorit të infrastrukturës së rrjetit të komunikimeve elektronike.
9. **Operatori i infrastrukturës:** Operatori i rrjetit të komunikimeve elektronike që zotëron tubin/tubacionet e kabllave, kullën e antenës apo elementë të tjerë të rrjetit ku do të vendosen kabllot ose pajisjet e sistemit radio të operatorit përfitues.
10. **Operator përfitues:** operatori që ka interes për përdorim të faciliteteve dhe aseteve të tubacioneve kabllore ose kullave të antenave të operatorit të infrastrukturës.

Neni 3

Parime të përgjithshme

1. Sipërmarrësit e rrjeteve publike të komunikimeve elektronike kanë detyrimin të trajtojnë kërkesat, të negociojnë dhe të ofrojnë shërbime të përdorimit të përbashkët të infrastrukturës në mirëbesim (good faith).
2. Operatori përfitues dhe operatori i infrastrukturës me qëllim arrijnë në marrëveshje për përdorimin e përbashkët të infrastrukturës, fillimisht duhet të negociojnë me njëri tjetrin. Për të reduktuar mundësinë e dështimit të negociatave operatorët duhet të ndjekin përcaktimet e kësaj rregulloreje.
3. Shërbimet e përdorimit të përbashkët të infrastrukturës duhet të ofrohen nga operatori i infrastrukturës me tarifa të arsyeshme, në mënyrë transparente dhe jo-diskriminuese.
4. Shërbimet e përdorimit të përbashkët të infrastrukturës duhet të ofrohen në mënyrë që:
 - a. Të maksimizojnë përdorimin eficient të rrjeteve të komunikimeve elektronike
 - b. Të minimizojnë mundësinë për ndikime negative mjedisore
 - c. Të mundësojnë rritjen e konkurrencës në shërbimet e komunikimeve elektronike
5. Operatori i infrastrukturës mund të refuzojë kërkesën e operatorit përfitues për përdorimin e përbashkët të faciliteteve dhe aseteve për arsye të mëposhtme:
 - a. Përdorimi i përbashkët i faciliteteve dhe aseteve është teknikisht i pamundur, bazuar në standardet kombëtare e ndërkombëtare të aplikueshme në RSH;
 - b. Përdorimi i përbashkët i faciliteteve dhe aseteve rrezikon të shkaktojë interferencë dhe/ose ndërhyrje serioze në shërbimet e komunikimeve elektronike të planifikuara të operatorit të infrastrukturës;
 - c. Në infrastrukturën fizike ekzistuese të operatorit të infrastrukturës nuk ka hapsirë të lirë të disponueshme për të hostuar elemente të rrjetit të operatorit përfitues duke marrë parasysh nevojat e ardhshme për hapsirë të operatorit të infrastrukturës të cilat janë të verifikueshme;
 - d. Përdorimi i përbashkët i faciliteteve dhe aseteve çënon integritetin dhe sigurinë e rrjetit të operatorit të infrastrukturës;
 - e. Pala që kërkon përdorim të përbashkët nuk pranon të paguajë tarifat e përcaktuara nga operatorit i infrastrukturës.

6. Në rast të dështimit të negociatave apo mos-marrëveshjeve të tjera të lidhura me përdorimin e përbashkët të infrastrukturës, secila palë mund t'i drejtohet AKEP për zgjidhjen e mos-marrëveshjes sipas procedurave dhe afateve të parashikuara në Ligjin 9918, datë 19.05.2008, "Për Komunikimet Elektronike në Republikën e Shqipërisë", i ndryshuar, kësaj rregulloreje dhe legjislacionit përkatës të aplikueshëm. Moszbatimi i këtyre Rregullave përbën shkelje të nenit 22 të Ligjit 9918/2008 i ndryshuar.

Neni 4

Përdorimi i përbashkët i Tubacioneve të kabllave

1. Përdorimi i tubacioneve të kabllave do të kryhet në të gjitha nivelet e rrjetit të komunikimeve elektronike duke përdorur teknologji që mundësojnë përdorimin maksimal të arsyeshëm të hapësirës së lirë bazuar në parimin e barazisë dhe përdorimit të përbashkët.
2. Hapësirë e lirë në tuba të operatorit të infrastrukturës nënkupton:
 - a. hapësirën që nuk është e zënë nga ndonjë kabëll ekzistues;
 - b. hapësirën e zënë nga një kabëll i një operatori tjetër që parashikohet të hiqet brenda afatit të plotësimit të kërkesës së operatorit përfitues,
 - c. hapësirat/tubat që operatori i infrastrukturës ka detyrim sipas legjislacionit dhe lejeve të marra t'i japë për përdorim për palë të treta;të cilat nuk janë parashikuar si hapësirë shërbimi e nevojshme për mirëmbajtjen e kabllave ekzistues apo të hapësirës që është planifikuar nga operatori i infrastrukturës për vendosjen e kabllave të veta brenda 24 muajve të ardhshëm për zhvillimin e rrjetit të vet. Kjo e fundit duhet të justifikohet me dokumnetacion përkatës nga operatori i infrastrukturës.
3. Hapësirë e nevojshme për shërbimin e mirëmbajtjes së kabllave ekzistues nënkupton hapësirën që është e mjaftueshme për tërheqjen e kabllit me diametrin më të madh në pjesën përkatëse të tubit të kabllave.
4. Hapësirë e lirë në pusetë nënkupton hapësirën e mjaftueshme për të vendosur në pusetë lidhësit e kabllave me elementët e nevojshëm rezervë (për kabllot optikë pranohet deri në 25 m) pa krijuar probleme për aksesin në elementët rezervë/zgjatues të kabllave ekzistues.
5. Nëse ka hapësirë të lirë në tub por jo në pusetë, atëherë elementët rezervë të kabllit të operatorit përfitues mund të vendosen në një kabinet pranë pusetës. Operatori përfitues ka detyrimin të marrë lejet përkatëse për këtë kabinet dhe të përballojë kostot përkatëse.
6. Nëse lejet përkatëse ndërtimore për kabinetin nuk mund të sigurohen atëherë nga palët mund të vlerësohet zgjerimi i pusetës dhe kostot shtesë shoqëruese përballohen nga operatori përfitues.

7. Teknologjitë dhe standardet e përdorura për përdorim eficient të përbashkët të tubave të operatorit të infrastrukturës duhet të jenë në përputhje me legjislacionin në fuqi në RSH dhe përcaktimet e kësaj rregulloreje, përfshirë kriteret e mëposhtëme:
- a. Nëse për një segment/intenerar të caktuar të tubave kërkesa e operatorvëe përfitues është më e madhe se kapaciteti i lirë i tubave të disponueshëm të operatorit të infrastrukturës, ky i fundit ka detyrimin t'i japë prioritet kabllave të fibrave optike dhe me kapacitet (numër fijesh) më të lartë dhe më pas kabllave të bakrit përsëri duke dhënë prioritet kapacitetit më të madh me diametrin më të vogël.
 - b. Brenda një tubi kabllot mund të vendosen (futen) sipas zgjedhjes së operatorit përfitues dhe kërkesave teknike të operatorit të infrastrukturës në:
 - i. Nën-tuba të vecantë (cdo kabëll në një nën-tub me diametër më të vogël se tubi kryesor);
 - ii. Direkt brenda tubit pa nën-tuba (disa kabllot brenda një tubi)
 - iii. kombinime të dy mënyrave të mësipërme
 - c. Përveç rasteve kur palet bien dakord ndryshe ose ka pengesa teknike specifike operatori përfitues do të kryejë punimet për instalimin (futjen) e kabllave dhe/ose tubave në tubacionet e operatorit të infrastrukturës. Në cdo rast kostot e punimeve të instalimit si me lart përmendur do të perballohen plotësisht nga operatori përfitues. Operatori që kryen punimet është përgjegjës për cdo demtim të kabllave/nën-tubave apo pajisjeve të tjera të operatorit të infrastrukturës apo operatoreve të tjere.
 - d. Në rastet kur në një tub ka mundësi teknike të vendosen më shumë se një kabëll/nën-tub, seksioni i tubit të operatorit të infrastrukturës i përdorur nga operatori përfitues për përcaktimin e pagesës së qirasë së përdorimit të përbashkët dhe hapësirës së nevojshme për mirëmbajtje llogaritet në cm^2 si më poshtë:
 - i. Diametri i jashtëm i nën-tubit në katror (Φ^2) nëse kablli vendoset në nën-tub brenda tubit kryesor;
 - ii. Diametri i jashtëm i kabllit në katror (Φ^2) nëse kablli vendoset në tub direkt pa nën-tub.
 - iii. Në cdo rast shumatorja e sipërfaqeve të kabllave/nën-tubave të llogaritura si më sipër nuk duhet të jetë më e madhe se diametri i brendshëm i tubit në katror.
8. Cdo kabëll apo nën-tub duhet të ketë një etiketë në cdo pusetë. Etikata përmban tipin e kabllit/nën-tubit dhe operatorin zotërues të tij.

Neni 5

Procedura për lidhjen e marrvëshjes për përdorimin e përbashkët të tubacioneve

1. Operatori përfitues i drejton një kërkesë me shkrim Operatorit të Infrastrukturaes për përdorimin e përbashkët të tubave kabllorë për të cilat është i interesuar.
2. Operatori i infrastrukturës brenda **30 ditëve** nga marrja e kërkesës, informon me shkrim (komunikim me shkresë/email) operatorin përfitues në lidhje me mundësinë ose pamundësinë e përdorimit të përbashkët të tubave kabllorë në intenerarin në fjalë.
3. Nëse rezulton se përdorimi i përbashkët i infrastrukturës është i mundshëm në të gjithë intenerarin e kërkuar, operatori i infrastrukturës dhe operatori përfitues lidhin marrëveshje për përdorimin e përbashkët të faciliteteve dhe aseteve të tubave kabllorë brenda 30 ditëve nga data e përgjigjes për pranimin e kërkesës referuar në pikën 2 të këtij neni. Marrëveshja përmban si aneks dhe pjesë të saj një plan të detajuar teknik në format .dwg (autocad).
4. Plani teknik i referuar në pikën 3 të këtij neni duhet të jetë në përputhje me këto rregulla dhe të përmbajë:
 - a. Specifikime teknike të planit teknik në fjalë
 - b. Situatën aktuale të sistemit të tubave përkatës
 - c. Vendndodhjen e secilës pusete
 - d. Distancat midis qendrave të pusetave të vecanta
 - e. *Llojin e tubave midis pusetave*
 - f. Mënyrën dhe pozicionin e futjes së kabllorëve të operatorit përfitues përgjatë pusetave dhe intenerarit të tubave sipas kërkesës së operatorit përfitues.
 - g. Listën (preventivin) me materiale dhe punime të nevojshme për t'u kryer për futjen e kabllit të operatorit përfitues, duke përfshirë dhe llojin dhe sasinë e tyre, nëse futja e kabllit kryhet pa tub të vecantë.
 - h. Listën (preventivin) me materiale dhe punime për vendosjen e tubave brenda tubit të operatorit të infrastrukturës, dhe studimit për të bërë këto punime.
 - i. Në rast se punimet kryhen nga operatori përfitues për pikat 'g' dhe 'h' më sipër mjafton përshkrimi i punimeve që do të kryhen për futjen e kabllorëve dhe tubave dhe lista e të gjitha materialeve që do të përdoren.
5. Nëse kërkesa e operatorit përfitues nuk mund të plotësohet nga operatori i infrastrukturës, ky i fundit në përgjigjen me shkrim për mospranimin e kërkesës përfshin një shpjegim për pamundësinë e plotësimit të kërkesës, e cila duhet të jetë specifike për çdo facilitet/aset dhe e argumentuar qartësisht sipas përcaktimeve në nenin 3 pika 5 të kësaj rregulloreje.
6. Nëse operatori përfitues nuk është i kënaqur me shpjegimin e refuzimit të kërkesës brenda 30 ditëve nga data e refuzimit ai mund të kërkojë nga AKEP fillimin e procedurës për zgjidhje të mos-marrëveshjes dhe përcaktimin ose jo të kushteve për përdorimin e përbashkët të tubacioneve të kërkuara.

7. AKEP në përfundim të procedurës përcakton ekzistencën ose jo të kushteve për përdorimin e përbashkët të tubacioneve, nëpërmjet një vendimi i cili detyron operatorin e infrastrukturës plotësimin e kërkesës nëse ekzistojnë kushtet e tilla.
8. *Në rast se operatori i infrastrukturës nuk kthen përgjigje brenda 30 ditëve nga marrja e kërkesës së operatorit përfitues, ky i fundit ka të drejtë të kërkojë fillimin e procedurave në AKEP për zgjidhjen e mosmarrëveshjes sipas nenit 22 të Ligjit 9918.*

Neni 6

Kushtet për përdorimin e përbashkët të shtyllave

1. Operatori përfitues depoziton një kërkesë me shkrim tek operatori i infrastrukturës për përdorimin e përbashkët të shtyllës/shtyllave për instalimin e rrjetit të tij kabllor, për të lidhur një distancë të caktuar.
2. Kërkesa e operatorit përfitues duhet të përmbaje sa më poshtë vijon:
 - a. Distancën dhe vendodhjen e shtrirjes së rrjetit kabllor ajror;
 - b. Numrin dhe llojin e saktë të kablllove/fibrave që do të instalohen;
 - c. Hapsirën e nevojshme për vendosjen e kablllove;
 - d. Afatet kohore për fillimin dhe kohëzgjatjen e përdorimit të përbashkët të infrastrukturës.
 - e. Çdo informacion tjetër të nevojshëm dhe të arsyeshëm për të mundësuar instalimin e rrjetit kabllor.
3. Operatori i infrastrukturës duhet të njoftojë operatorin përfitues, *brenda 30 ditëve* nga data e marrjes së kërkesës së referuar në pikën 1 të këtij neni, për mundësinë ose pamundësinë e përdorimit të përbashkët të shtyllës.
4. Nëse operatori i infrastrukturës pranon kërkesën e operatorit përfitues ai i dorëzon operatorit përfitues kontratën e propozuar për përdorimin e përbashkët të kullës së antenës dhe gjithë dokumentacionin e disponueshëm të projektit
5. Në rastin e pikës 4, operatori përfitues duhet të përgatisë dokumentacionin në përputhje me kuadin ligjor në fuqi. Operatori përfitues do të sigurojë materialet dhe pajisjet dhe punimet që do kryhen nën mbikqyrjen e operatorit të infrastrukturës ose të një eksperti të autorizuar të miratuar nga operatori i infrastrukturës dhe këto kosto mbulohen nga operatori përfitues
6. Rrjeti kabllor i instaluar do të etikohet në mënyrën e duhur për të treguar llojin dhe pronarin e tij
7. Nëse kërkesa e operatorit përfitues nuk mund të plotësohet nga operatori i infrastrukturës, ky i fundit në përgjigjen me shkrim për mospranimin e kërkesës përfshin një shpjegim për pamundësinë e plotësimit të kërkesës, e cila duhet të jetë specifike për

çdo facilitet/aset dhe e argumentuar qartësisht sipas përcaktimeve në nenin 3 pika 5 të kësaj rregulloreje

8. Nëse operatori përfitues nuk është i kënaqur me shpjegimin e refuzimit të kërkesës ai mund të kërkojë nga AKEP fillimin e procedurës për përcaktimin ose jo të kushteve për përdorimin e përbashkët të infrastrukturës së kërkuar.
9. AKEP në përfundim të procedurës përcakton ekzistencën ose jo të kushteve për përdorimin e përbashkët të shtyllës nëpërmjet një vendimi i cili detyron operatorin e infrastrukturës për plotësimin e kërkesës nëse ekzistojnë kushtet e tilla.
10. *Në rast se operatori i infrastrukturës nuk kthen përgjigje brenda 30 ditëve nga marrja e kërkesës së operatorit përfitues, ky i fundit ka të drejtë të kërkojë fillimin e procedurave në AKEP për zgjidhjen e mosmarrëveshjes sipas nenit 22 të Ligjit 9918.*

Neni 7

Kushtet për përdorimin e përbashkët të kullave të antenave

1. Operatori përfitues depoziton një kërkesë me shkrim tek operatori i infrastrukturës për përdorimin e përbashkët të një kulle antene për instalimin e sistemit të tij radio, pajisjeve radio dhe pajisjeve terminale të telekomunikacioneve.
2. Kërkesa e operatorit përfitues duhet të përmbajë sa më poshtë vijon:
 - a. Lartësinë ku do të instalohet sistemi i tij i antenave dhe drejtimet
 - b. Numrin dhe llojin e saktë të antenave sipas drejtimit
 - c. Hapësirën e nevojshme për vendosjen e pajisjeve
 - d. Projektin konceptual që përmban:
 - Specifikimet teknike për banden, frekuencën e operimit polarizimin, lartësinë e instalimit dhe drejtimin (azimuth), si dhe përmasat dhe peshën e antenës, sistemin e antenës dhe pajisjeve të tjera që janë objekt i kërkesës për përdorim të përbashkët
 - Kërkesa specifike për kapacitet transmetimi me propozimin përkatës për zgjidhje
 - Kërkesë specifike për akses në tubat ekzistues
 - Kërkesa specifike për energji elektrike, nëse ka mundësi për bashkvendosje të pajisjeve terminuese (në rast të kundërt furnizimi me energji do të kërkohet nga operatori i energjisë elektrike)
 - Kërkesa për energji ose kapacitete të tjera furnizuese lidhur me operimin e pajisjeve
 - e. Afatet kohore për fillimin dhe kohëzgjatjen e përdorimit të përbashkët të infrastrukturës
 - f. Vërtetimin e autorizimit individual të përdorimit të frekuencave nga AKEP.

3. Operatori i infrastrukturës duhet të njoftojë operatorin përfitues, brenda 30 ditëve nga data e marrjes së kërkesës së referuar në pikën 1 të këtij neni, për mundësinë ose pamundësinë e përdorimit të përbashkët të kullës.
4. Nëse operatori i infrastrukturës pranon kërkesën e operatorit përfitues, ai i dorëzon operatorit përfitues kontratën e propozuar për përdorimin e përbashkët të kullës së antenës dhe gjithë dokumentacionin e disponueshëm të projektit.
5. Në rastin e pikës 4, operatori përfitues duhet të përgatisë dokumentacion të ri të projektit, të bierë dakort me operatorin e infrastrukturës dhe të sigurojë të gjitha lejet përkatëse në përputhje me ligjet e Republikës së Shqipërisë. Operatori përfitues do të prokurojë materialet dhe pajisjet dhe punimet që do kryhen nën mbikqyrjen e operatorit të infrastrukturës ose të një eksperti të autorizuar të miratuar nga operatori i infrastrukturës dhe këto kosto mbulohen nga operatori përfitues.
6. Të gjitha pajisjet e komunikimeve elektronike të instaluara do të etikohen në mënyrën e duhur për të treguar llojin dhe pronarin e pajisjes.
7. Nëse kërkesa e operatorit përfitues nuk mund të plotësohet nga operatori i infrastrukturës, ky i fundit në përgjigjen me shkrim për mospranimin e kërkesës përfshin një shpjegim për pamundësinë e plotësimit të kërkesës, e cila duhet të jetë specifike për çdo facilitet/aset dhe e argumentuar qartësisht sipas përcaktimeve në nenin 3 pika 5 të kësaj rregulloreje
8. Nëse operatori përfitues nuk është i kënaqur me shpjegimin e refuzimit të kërkesës ai mund të kërkojë nga AKEP fillimin e procedurës për përcaktimin ose jo të kushteve për përdorimin e përbashkët të infrastrukturës së kërkuar.
9. AKEP në përfundim të procedurës përcakton ekzistencën ose jo të kushteve për përdorimin e përbashkët të kullës së antenës, nëpërmjet një vendimi i cili detyron operatorin e infrastrukturës plotësimin e kërkesës nëse ekzistojnë kushtet e tilla.
10. *Në rast se operatori i infrastrukturës nuk kthen përgjigje brenda 30 ditëve nga marrja e kërkesës së operatorit përfitues, ky i fundit ka të drejtë të kërkojë fillimin e procedurave në AKEP për zgjidhjen e mosmarrëveshjes sipas nenit 22 të Ligjit 9918.*

Neni 8

Tarifat dhe pagesat për përdorimin e përbashkët të infrastrukturës

1. Tarifat e aplikuara nga operatori i infrastrukturës për përdorimin e përbashkët të infrastrukturës duhet të:
 - a- Përcaktohen në mënyrë transparente: AKEP nëse është e nevojshme mund të kërkojë detaje të përcaktimit të tarifës/pagesës.
 - b- Jenë jo-diskriminuese: një ofrues i infrastrukturës aplikon kushte të njëjta në rrethana të njëjta në ofrimin e të njëjtit shërbim, si edhe tarifat që ofruesi i shërbimit ofron për veten, për një degë apo filial të tij.

- c- Jenë reciproke për të njëjtin shërbim: kërkuesi dhe ofruesi i infrastrukturës paguajnë të njëjtën tarifë për shërbime të njëjta të ofruara njëri-tjetrit në kushte dhe rrethana të njëjta.
2. Tarifat e aplikuara rekomandohet të jenë të arsyeshme sipas kushteve lokale të Shqipërisë, të orientuara në kosto dhe të reflektojnë një normë të arsyeshme fitimi për operatorin e infrastrukturës, bazuar mbi kostot e punëve civile për projektimin, ndërtimin dhe shfrytëzimin eficient të infrastrukturës së tubacioneve kabllore.
 3. Operatori i infrastrukturës mund të aplikojë tarifa të arsyeshme orare për mbikqyrjen e punimeve nga eksperti/ekspertët e tij.
 4. Operatori i infrastrukturës është përgjegjës për mirëmbajtjen e infrastrukturës në përdorim të përbashkët, ndërsa operatori përfitues është përgjegjës për mirëmbajtjen e pajisjeve të veta. Operatori i infrastrukturës nuk është përgjegjës për çfaredolloj ndërhyrje që nuk varet nga Operatori i Infrastrukturës
 5. Tarifa dhe pagesa për qiranë mujore të përdorimit të tubacioneve nga operatorin përfitues duhet të shprehen dhe llogariten nga operatorin i infrastrukturës si më poshtë:
 - a. Tarifa shprehet në:
 - i. Lek/km/cm² për tubat me diametër 32 mm ose më të madh dhe/ose tubat ku ka mundësi teknike të vendosen disa kabllor/nën-tuba;
 - ii. Lek/km për tuba me diametër më të vogël se 32 mm dhe/ose tubat ku nuk ka mundësi teknike të vendoset më shumë se një kabëll;
 - iii. Tarifat sipas përcaktimeve 'i' dhe 'ii' më sipër specifikohen sipas diametrit të tubit që do ketë përdorim të përbashkët.
 - b. Pagesat për përdorimin e përbashkët llogariten mbi bazën e tarifave të shprehura si më sipër në pikën 'a' dhe përcaktimeve të mëposhtëme:
 - i. Pagesa mujore (P) për një kabëll/nën-tub (pika a/i më sipër) do të llogaritet $P=T \times L \times S$:
 - T: tarifa e shprehur në Lek/km/cm²
 - L: gjatësia e tubit të përdorur e shprehur në Km deri në 1 shifër pas presjes dhjetore.
 - S: sipërfaqja e seksionit të jashtëm të kabllit/nën-tubit e mmeasuret sipas përcaktimeve në pikën 7/d të nenit 4 dhe shprehet në cm² deri në 2 shifra pas presjes dhjetore;
 - ii. Pagesa mujore (P) për një kabëll të vendosur në një tub ku nuk mund të vendosen kabllor/nën-tuba të tjerë llogaritet $P=T \times L$
 - T: tarifa e shprehur në Lek/km
 - L: gjatësia e tubit të përdorur e shprehur në Km deri në 1 shifër pas presjes dhjetore.

- c. Në përlllogaritjen e pagesës për gjatësi të shkurtëra, operatori i infrastrukturës mund të përdorë si njësi minimale tarifimi gjatësi jo më të madhe se 100 m për zona urbane dhe 1Km për zona ndër-urbane.
6. Pagesat mund të llogariten në bazë mujore ose vjetore sipas përcaktimeve mësipërme dhe mënyra e pagesës dhe penaltitetet për mospagesë duhet të përfshihen në marrëveshje.
 7. Palët duhet të negociojnë për pagesat/tarifat e aplikuar për përdorimin e përbashkët të infrastrukturës. Në rast se palët nuk bien dakort për pagesat/tarifat dhe njëra palë ankohet në AKEP, sipas përcaktimeve të pikës 7 të nenit 22 të Ligjit 9918, AKEP në përcaktimin e tarifave do të marrë në konsideratë:
 - a. Tarifat e aplikuara nga operatori i infrastrukturës për operatorë të tjerë në kushte dhe rrethana të njëjta apo të ngjashme;
 - b. Tarifa të aplikuara në ofertat referencë të operatorëve me FNT
 - c. Tarifat dhe metoda të aplikuara në vende të rajonit, BE dhe vende të tjera me zhvillim të ngjashëm me Shqipërinë. AKEP do të gjykojë rast pas rasti për nivelin/nivelet e tarifave benchmark për tu marrë në konsideratë në rast mos-marrëveshjeje duke aplikuar parimet e konsistencës dhe arsyeshmërisë në përcaktimin e vlerave mesatare benchmark.
 - d. Orientimin në kosto të tarifave për përdorimin e përbashkët nga ofruesi i infrastrukturës, bazuar në parimet dhe rregullat e Rregullores nr.32, datë 26.12.2013 "Për ndarjen e llogarive...", duke përfshirë një normë të arsyeshme fitimi. Për këto shërbime do të aplikohen kostot historike dhe metoda FAC apo metoda të tjera të përcaktuara nga AKEP sipas rastit;
 - e. parimin e nxitjes së investimeve në infrastrukture dhe përdorimin e eficient të saj, si dhe realizimin e objektivave rregullatore të përcaktuara në Ligjin 9918/2008, i ndryshuar, dhe legjilaslacion tjetër përkatës të aplikueshëm.
 8. AKEP në zgjidhjen e mosmarrëveshjes për tarifat del me vendim i cili është i detyrueshëm për t'u aplikuar nga palët. Mos-zbatimi i tij nga operatori i infrastrukturës përbën shkelje të nenit 22 të ligjit 9918 dhe ndëshkohet me gjobë sipas parashikimeve të nenit 137 pika III/2 të Ligjit

Neni 9

Marrëveshja për përdorimin e përbashkët të infrastrukturës

1. Nëse Operatori i infrastrukturës dhe operatori përfitues bien dakort apo detyrohen mbi bazën e një vendimi të AKEP për përdorimin e përbashkët të infrastrukturës, ata do të nënshkruajnë një marrëveshje për përdorimin e përbashkët të infrastrukturës së kërkuar nga operatori përfitues.

2. Marrëveshja do të specifikojë pjesën e infrastrukturës që do të përdoret në mënyrë të përbashkët dhe plani teknik i hartuar në përputhje me këtë rregullore do të jetë pjesë e kontratës.
3. Marrëveshja të paktën duhet të përmbajë përcaktime në lidhje me :
 - a. Objektivin e marrëveshjes;
 - b. Afatin e vlefshmërisë së kontratës;
 - c. Cmimet/tarifat për përdorimin e përbashkët të infrastrukturës dhe mënyrën e pagesës së tyre;
 - d. Detyrimet e operatorit të infrastrukturës në lidhje me sigurinë e pajisjeve të instaluar;
 - e. Mënyra dhe procedura për mirëmbajtjen e infrastrukturës së instaluar;
 - f. Përgjegjësitë dhe mungesën e përgjegjësive të secilës palë për infrastrukturën e instaluar dhe atë në përdorim të përbashkët.
 - g. Raportimin e problemeve në pajisjet e instaluar dhe mënyra dhe afatet e eliminimit të problemeve;
 - h. Përfundimi, zgjidhja dhe anulimi i kontratës;
 - i. Zgjidhjen e mosmarrëveshjeve midis palëve.
 - j. Afatin minimal të kohezgjatjes së marrëveshjes.
 - k. Afate për kërkesa për zgjidhjen apo ndryshimet e kushteve të kontratës
 - l. Garanci Bankare nëse është e nevojshme për mbulimin e gjithë detyrimeve që mund t'i shkakohen rrethit të Operatorit të Infrastruktura nga nderhyrja e Operatorit Perfytues, apo për demshperblimin për zgjidhjen e parakoheshme të Kontratës.
4. Operatori i infrastrukturës depoziton një kopje të marrëveshjes në AKEP brenda 30 ditëve nga nënshkrimi i saj midis palëve.

Neni 10

Marrëdhëniet/ apo Marrëveshjet ekzistuese për përdorimin e përbashkët të infrastrukturës

1. Marrëveshjet/marrëdhëniet ekzistuese midis operatorëve për përdorimin e përbashkët të infrastrukturës do të modifikohen brenda **6 muajsh** nga data e hyrjes në fuqi të kësaj rregulloreje për të qenë në përputhje me përcaktimet e kësaj rregulloreje, përfshirë nënshkrimin e një marrëveshjeje nëse nuk ka të tillë.
2. Marrëveshjet e parashikuara në pikën 1 të këtij neni, duhet të depozitohen në AKEP sipas pikës 4 të nenit 8;

3. Nëse në marrdhëniet ekzistuese operatorët nuk aplikojnë tarifa/faturim për shërbimet e përdorimit të përbashkët të infrastrukturës, ato duhet të përfshijnë tarifa në marreveshjen e lidhur sipas pikës 1 më sipër, duke zbatuar rregullat e legjislacionit perkates për faturimin e shërbimeve te ofruara njëri-tjetrit.

Neni 11

Hyrja ne fuqi

Kjo rregullore hyn në fuqi në datën e miratimit të saj nga KD i AKEP.